

ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИННОСТІ ТА БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ

УДК 343.98

DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2021.2.12>

ВЛАДА ОЛЕКСАНДРІВНА ГУСЕВА,

кандидат юридичних наук, доцент,

Харківський національний університет внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0001-8614-1573>,

e-mail: v.guseva989@ukr.net

ОБСТАВИНИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ З'ЯСУВАННЮ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВТРУЧАННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКА ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ

Здійснено аналіз слідчо-судової практики щодо розслідування втручання в діяльність працівників правоохоронних органів, а також наукових праць, присвячених дослідженню обставин, що підлягають з'ясуванню під час розслідування. На підставі здійсненого аналізу визначено обставини, що підлягають з'ясуванню під час розслідування втручання у діяльність працівників правоохоронних органів, а також здійснено їх систематизацію.

Ключові слова: кримінальне правопорушення, обставини, що підлягають з'ясуванню, правоохоронний орган, втручання у діяльність.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Одним із завдань кримінального провадження є забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду (ст. 2 Кримінального процесуального кодексу України). Зазначені вимоги знаходять своє закріплення і в загальних засадах кримінального провадження. Зокрема, ч. 2 ст. 9 КПК України передбачено, що прокурор, керівник органу досудового розслідування, слідчий зобов'язані всебічно, повно і неупереджено дослідити обставини кримінального провадження, виявити як ті обставини, що викривають, так і ті, що виправдовують підозрюваного, обвинуваченого, а також обставини, що пом'якшують чи обтяжують його покарання, надати їм належну правову оцінку та забезпечити прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень¹. Перелік обставин, що підлягають доказуванню, визначений законодавцем (ст. 91 КПК України). Зазначені обставини становлять предмет доказування, проте вони не охоплюють усіх обставин, що підлягають з'ясуванню, оскільки кожне кримінальне провадження є унікальним за кримінально-

правовою та криміналістичною характеристикою.

Установлення обставин, що підлягають з'ясуванню під час розслідування втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, досить складне питання, вирішення якого можливе завдяки проведенню ґрунтовного дослідження. Актуальність зазначеної проблематики обумовлена такими факторами: 1) обставини, що підлягають з'ясуванню, є складовою структури криміналістичної методики; 2) їх дослідження є запорукою впровадження у практичну діяльність слідчо-судових органів; 3) установлення зазначених обставин є гарантією забезпечення повноти розслідування.

Стан дослідження проблеми

Дослідженню обставин, що підлягають з'ясуванню, присвячено праці В. А. Журавля, В. О. Малярової, О. В. Одерія, О. В. Пчеліної, Р. Л. Степанюка, В. В. Тіщенко, Б. В. Щура та ін. Учені досліджували їх сутність і зміст [1], місце зазначених обставин у структурі методики розслідування окремих видів злочинів [2; 3], конкретні обставини, що підлягають з'ясуванню під час розслідування конкретного виду кримінального правопорушення [4; 5; 6; 7]. Разом із тим обставини, що підлягають з'ясуванню під час розслідування втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, вченими досі ґрунтовно не досліджувалися,

¹ Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 12.04.2012 № 4651-VI // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 18.06.2021).

що підтверджує недостатню розробленість зазначеної проблематики.

Мета і завдання дослідження

Метою дослідження є визначення обставин, що підлягають з'ясуванню у кримінальних провадженнях про втручання в діяльність працівника правоохоронного органу.

Для досягнення мети поставлено такі *завдання*:

- дослідити і проаналізувати слідчо-судову практику розслідування втручання в діяльність працівника правоохоронного органу;

- визначити, охарактеризувати і систематизувати обставини, що підлягають з'ясуванню під час розслідування кримінального правопорушення, передбаченого ст. 343 Кримінального кодексу України.

Наукова новизна дослідження

Під час дослідження визначено типовий перелік обставин, що підлягають з'ясуванню під час розслідування втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, здійснено їх систематизацію.

Виклад основного матеріалу

Учені, визначаючи сутність обставин, що підлягають з'ясуванню під час розслідування, в цілому погоджуються, що їх становлять обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні (ст. 91 КПК України), кримінально-правова та криміналістична характеристики вчиненого кримінального правопорушення [1; 8]. Зазначене свідчить про формування уніфікованого підходу до вирішення цієї проблематики. Разом із тим слушною видається позиція О. Г. Філіппова, який підкреслює, що обставини, які підлягають з'ясуванню, – це не просто механічне поєднання елементів предмета доказування і диспозицій відповідних статей Кримінального кодексу. Названі категорії наук кримінального процесу та кримінального права у криміналістиці узагальнюються, доповнюються і через це набувають нової якості [9, с. 332–333]. У зв'язку з викладеним вважаємо доцільним зазначити, що кожне кримінальне правопорушення є унікальним за низкою певних характеристик, а тому визначити абсолютно весь спектр обставин, що підлягають з'ясуванню, майже неможливо. Разом із тим процес розслідування кримінального правопорушення потребує комплексного підходу до встановлення зазначених обставин, що обумовлює як чинне законодавство, так і саму процедуру

розслідування, спрямовану на встановлення об'єктивної істини у справі.

Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу (ст. 343 КК України) належить до групи кримінальних правопорушень, пов'язаних із перешкоджанням діяльності працівників правоохоронних органів, членів громадських формувань з охорони громадського порядку [10, с. 45]. Під час розслідування кримінальних правопорушень зазначеної групи підлягають з'ясуванню такі обставини:

- 1) особа потерпілого (анкетні дані, професія, рід діяльності);

- 2) здійснення потерпілим службової або громадської діяльності;

- 3) подія перешкоджання службовій діяльності правоохоронця чи громадській діяльності особи, залученої до охорони публічного порядку чи забезпечення публічної безпеки (час, місце, обстановка, інші обставини);

- 4) спосіб, знаряддя та засоби вчинення перешкоджання (серед іншого способи, знаряддя і засоби підготовки та приховування кримінального правопорушення);

- 5) особа злочинця (анкетні дані, особисті і професійні якості, фізіологічний та психологічний стан, наявність судимостей, зв'язки між потерпілим і злочинцем, матеріальний стан останнього);

- 6) співучасники вчинення кримінального правопорушення, роль кожного з них у його вчиненні;

- 7) форма вини, мета і мотив учинення кримінального правопорушення (мета – перешкоджання законній діяльності потерпілого);

- 8) вид і розмір шкоди в разі її заподіяння внаслідок вчинення кримінального правопорушення, а також розмір процесуальних витрат;

- 9) обставини, що обтяжують чи пом'якшують покарання винної особи;

- 10) обставини, що є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності або покарання, які виключають кримінальну відповідальність або є підставою для закриття кримінального провадження;

- 11) причини й умови, які сприяли вчиненню кримінальних правопорушень [11, с. 193–194].

Визначаючи зміст обставин, що підлягають з'ясуванню саме під час розслідування втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, слід звернути увагу, що цією ж статтею криміналізовано втручання в діяльність судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця. Методика розслідування втручання в діяльність судового експерта стала предметом

комплексного дослідження, здійсненого О. О. Пошасковим. Під час вивчення зазначеної проблематики вченим було визначено обставини, що підлягають з'ясуванню, серед яких він виокремив чотири групи, а саме: обставини, пов'язані з подією злочину; обставини, пов'язані з особою потерпілого; обставини, пов'язані з особою злочинця; інші обставини [12, с. 87–89]. Ураховуючи викладені вище позиції науковців, пропонуємо більш детально проаналізувати обставини, що підлягають з'ясуванню під час розслідування втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, та за можливості здійснити їх систематизацію.

Потерпілим від кримінального правопорушення, передбаченого ст. 343 КК України, є працівник правоохоронного органу. Вичерпний перелік правоохоронних органів законодавцем не визначено. Відповідно до дефініції зазначеного поняття, наданого в Законі України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», до них належать органи прокуратури, Національної поліції, Служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи й установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції¹. Аналіз матеріалів кримінальних проваджень зазначеної категорії свідчить, що потерпілими від них найчастіше стають працівники Національної поліції, працівники органів прокуратури, органів та установ виконання покарань.

Підтвердження статусу потерпілого від кримінального правопорушення, передбаченого ст. 343 КК України, передбачає встановлення факту належності особи до правоохоронного органу, а також заподіяння їй фізичної, моральної чи майнової шкоди.

Належність особи до правоохоронного органу встановлюється шляхом витребування з відділу кадрового забезпечення копії наказу (витягу з наказу) про призначення на відповідну посаду, а також за службовим посвідченням та іншими ознаками, що визначаються спеціальними законами. Так, наприклад, За-

коном України «Про Національну поліцію», крім указаних, до ознак належності до поліції віднесено також символіку поліції, однострій поліцейських, спеціальні звання, відомчі відзнаки, спеціальний жетон². На підставі аналізу положень Закону України «Про Службу безпеки України» до ознак належності, крім службового посвідчення, можна віднести військове звання, відзнаки, військову форму одягу³.

Упевнившись, що особа є працівником правоохоронного органу, доцільно з'ясувати, в чому полягають її службові обов'язки, адже саме втручання в їх реалізацію і є кримінальнокарим. Основними слід вважати обов'язки, що полягають у реалізації правоохоронних і правозастосовних функцій. Обов'язок виконання зазначених функцій та відповідних завдань закріплено в нормативно-правових актах (законах і підзаконних нормативно-правових актах). Разом із тим зазначені функції та завдання повинні бути закріплені й у функціональних обов'язках, що визначаються займаною посадою. Крім указаних, з'ясуванню підлягають соціально-демографічні характеристики потерпілого.

Установлення обставин, що характеризують подію кримінального правопорушення, передбачає визначення конкретних дій, які було вчинено особою задля реалізації та доведення її злочинного умислу до кінця. Дії, що були вчинені особою, не тільки підтверджують наявність об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, але й відображають спосіб його вчинення. У цьому контексті слід установити, що ж слід розуміти під втручанням у діяльність правоохоронця.

Під втручанням у діяльність працівника правоохоронного органу слід розуміти конкретні дії, спрямовані на перешкоджання виконання цим працівником службових обов'язків або на те, щоб домогтися прийняття незаконного рішення [13, с. 719]. Слід наголосити, що кримінальне правопорушення буде вважатися закінченим незалежно від того, чи було правоохоронцем прийнято неправомірне рішення.

Втручання може виявлятися в умовлянні, шантажуванні потерпілого, погрози відмовити

¹ Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23.12.1993 № 3781-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12> (дата звернення: 18.06.2021).

² Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 18.06.2021).

³ Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12> (дата звернення: 18.06.2021).

в наданні законних благ, а також у будь-якій іншій формі впливу¹. Установлюючи характер учинених особою дій, слід визначити, було вчинено одну з перелічених дій чи їх було вчинено в комплексі, мали ці дії разовий чи систематичний характер, протягом якого проміжку часу вони були здійснені.

Під час визначення способу вчинення діяння доцільно встановлювати, мав він повну структуру (стадію підготовки, безпосереднього вчинення та приховування) чи був усичений. Така потреба аргументована тим, що в разі дослідження зазначених елементів можуть бути встановлені й інші. Наприклад, установлення факту підшукування особою співучасників є підтвердженням здійснення підготовки до вчинення кримінального правопорушення. Підтвердження зазначених дій процесуальними джерелами доказів може бути враховано під час доказування наявності попередньої змови серед осіб, які причетні до його вчинення.

Установивши наявність об'єктивної сторони в діях особи, необхідно встановити, за яких обставин було вчинено ці дії, а саме: час, місце, обстановку, сліди вчиненого кримінального правопорушення, знаряддя та засоби в разі їх застосування. Слід зазначити, що умовляння, шантажування потерпілого, погрози відмовити в наданні законних благ тощо можуть висловлюватись як усно, так і письмово, як із застосуванням певних засобів, так і без їх застосування. За результатами узагальнення слідчо-судової практики встановлено, що злочинці майже не застосовують ніяких знарядь і засобів. Втручання найчастіше реалізується шляхом висловлення усних вимог або із застосуванням фізичної сили, що не обумовлює необхідності у використанні певних знарядь і засобів.

Окрему групу серед досліджуваних нами обставин становлять ті, що пов'язані з особою злочинця. Безсумнівно, вони посідають досить вагоме місце серед обставин, що підлягають з'ясуванню в кожному кримінальному правопорушенні.

Суб'єктом досліджуваного нами кримінального правопорушення є фізична осудна

особа, яка досягла 16-річного віку. Учинення такого діяння службовою особою з використанням свого службового становища є підставою для кваліфікації кримінального правопорушення за ч. 2 ст. 343 КК України.

Дослідження особи злочинця передбачає встановлення його соціально-демографічних ознак, фізіологічного та психологічного стану, статі, громадянства, особистої характеристики, наявності фактів притягнення до адміністративної відповідальності, не знятих та не погашених у передбаченому законом порядку судимостей, наявності в нього на утриманні неповнолітніх (малолітніх) дітей, непрацевдатних осіб тощо. Ураховуючи той факт, що судом може бути призначено покарання у вигляді виправних робіт, під час досудового розслідування доцільно встановити офіційне місце працевлаштування особи (як основне, так і за сумісництвом). У разі заподіяння потерпілому майнової або моральної шкоди, задля забезпечення можливості її відшкодування, під час розслідування слід встановити матеріальний стан злочинця, а саме: наявність у його приватній власності рухомого та нерухомого майна, грошових активів тощо.

Доказуванню також підлягають форма вини, мотив і мета вчинення досліджуваного кримінального правопорушення. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу може бути вчинено тільки з прямим умислом. Метою втручання є перешкоджання виконанню правоохоронцем його службових обов'язків чи примушування його до прийняття незаконного рішення. Вчинення втручання в діяльність правоохоронця з метою запобігання кримінальному правопорушенню чи затриманню особи, яка його вчинила, є підставою для кваліфікації дій винної особи за ч. 2 ст. 343 КК України.

Обов'язковими для доказування є обставини, що обтяжують чи пом'якшують покарання винної особи, є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності або покарання, які виключають кримінальну відповідальність або є підставою для закриття кримінального провадження.

Окремо доцільно звернути увагу на встановлення обтяжуючої обставини, що полягає у вчиненні кримінального правопорушення у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних або інших одурманюючих засобів (п. 13 ч. 1 ст. 67 КК України). За результатами аналізу слідчо-судової практики встановлено, що серед досліджуваних нами кримінальних правопорушень, що були вчинені особами, які перебували

¹ Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.06.1992 № 8 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-92> (дата звернення: 18.06.2021).

у стані алкогольного сп'яніння, лише у 33 % кримінальних проваджень зазначена обставина була врахована судом як така, що обтяжує покарання. Аналіз зазначених матеріалів кримінальних проваджень свідчить, що під час здійснення досудового розслідування слідчими, а наразі – дізнавачами не вживаються заходи щодо встановлення та підтвердження цих фактів у передбаченому законом порядку. На нашу думку, це впливає на якість проведеного розслідування, адже виключає можливість притягнення винної особи в міру її вини.

Учинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 343 КК України, групою осіб потребує з'ясування визначених обставин щодо кожного зі співучасників. При цьому слід установити роль кожного у вчиненні кримінального правопорушення.

Також під час розслідування доказуванню підлягають вид і розмір заподіяної шкоди потерпілому, а також розмір процесуальних витрат. Дотримуємося позиції, що найефективнішим способом установлення виду та розміру заподіяної шкоди є призначення судових експертиз. Разом із тим розмір завданої шкоди може підтверджуватися й іншими доказами.

Із метою протидії кримінальним правопорушенням слід установлювати причини й умови, які сприяли їх учиненню. У зв'язку із цим вважаємо, що їх слід віднести до обставин, які підлягають з'ясуванню і під час розслідування втручання в діяльність працівника правоохоронного органу. Так, наприклад, як свідчить аналіз слідчо-судової практики, досить поширеними є втручання в діяльність працівників Національної поліції на місці незаконного видобутку бурштину-сирцю. Зокрема, винні особи блокують дороги, що унеможлиблює встановлення і виявлення осіб, які порушували правила використання надр¹, перешкоджають у здійсненні відеофіксації протиправних дій² та іншим чином перешко-

джають проведенню процесуальних дій³. Переважна більшість зазначених кримінальних правопорушень учиняється на території Зарічненського району Рівненської області, у зв'язку з чим актуалізується потреба не тільки в попередженні вчинення кримінальних правопорушень проти довкілля, але й втручання в діяльність працівників правоохоронних органів. У такому разі попередити вчинення зазначених кримінальних правопорушень може організація охорони відкритих ділянок місцевості, організована як силами правоохоронних органів, так і за участю членів громадських формувань з охорони громадського порядку й інших форм об'єднань громадян.

Висновки

Обставини, що підлягають з'ясуванню під час розслідування втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, відіграють вагомим значенням під час розслідування, адже вони є тими визначальними орієнтирами, що формують напрям розслідування, а також дозволяють визначити сукупність заходів, які слід ужити для забезпечення повного, швидкого й об'єктивного розслідування.

Уважаємо, що до обставин, які підлягають з'ясуванню під час втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, належать:

1) обставини, пов'язані з подією кримінального правопорушення, а саме: час, місце, обстановка вчинення втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, сліди кримінального правопорушення, способи вчинення кримінального правопорушення (підготовки, безпосереднього вчинення та приховування), знаряддя та засоби, що використовувалися під час втручання, розмір процесуальних витрат; обставини, що є підставою для закриття кримінального провадження; причини й умови, які сприяли вчиненню кримінального правопорушення;

2) обставини, пов'язані з особою потерпілого, серед яких: соціально-демографічні характеристики потерпілого, місце роботи, займана посада; службові обов'язки, виконання яких покладено на потерпілого нормативно-правовими актами, а також функціональні обов'язки, що визначаються займаною

¹ Вирок Зарічненського районного суду Рівненської обл. від 19.06.2019 : справа № 561/448/19, провадження № 1-кп/561/55/2019 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82478095> (дата звернення: 18.06.2021).

² Вирок Зарічненського районного суду Рівненської обл. від 09.01.2020 : справа № 561/1073/19, провадження № 1-кп/561/6/2020 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86821974> (дата звернення: 18.06.2021).

³ Вирок Зарічненського районного суду Рівненської обл. від 28.01.2020 : справа № 561/1112/19, провадження № 1-кп/561/18/2020 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87195083> (дата звернення: 18.06.2021).

посадою, наявність у потерпілого під час учинення відносно нього кримінального правопорушення ознак належності до правоохоронного органу; вид і розмір заподіяної шкоди потерпілому;

3) обставини, пов'язані з особою злочинця, а саме: соціально-демографічні дані особи злочинця, фізіологічний і психологічний стан, стать, громадянство, матеріальне становище, місце роботи, наявність судимостей та фактів притягнення до адміністративної відповідальності; наявність на утриманні дітей або інших непрацездатних осіб; наявність вини у

формі прямого умислу, мети вчиненого діяння (яка полягає в перешкоджанні виконанню правоохоронцем його службових обов'язків або примушуванні до прийняття незаконного рішення, а також запобіганні кримінальному правопорушенню чи затриманню особи, яка його вчинила); обставини, що обтяжують чи пом'якшують покарання особи злочинця, є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності або покарання, які виключають кримінальну відповідальність; наявність співучасників.

Список бібліографічних посилань

1. Пчеліна О. В. Сутність і зміст обставин, що підлягають з'ясуванню під час розслідування кримінального правопорушення. *Юридичний бюлетень*. 2020. № 12. С. 177–183.
2. Журавель В. А. Обставини, що підлягають з'ясуванню у структурі криміналістичної методики. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2010. № 10. С. 12–20.
3. Пчеліна О. В. Обставини, що підлягають з'ясуванню під час розслідування кримінальних правопорушень, і їхнє місце у структурі окремої криміналістичної методики. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. № 2 (31). С. 187–190.
4. Малярова В. О. Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування злочинів проти моральності у сфері статевих стосунків. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2013. Вип. 3 (62). С. 88–97.
5. Одерій О. В. Проблеми теорії та практики розслідування злочинів проти довкілля : монографія. Харків : Діса плюс, 2015. 528 с.
6. Тищенко В. В. Концептуальні основи розслідування корисливо-насильницьких злочинів : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2003. 51 с.
7. Щур Б. В. Теоретичні основи формування та застосування криміналістичних методик : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2011. 32 с.
8. Коваленко А. В. Обставини, що підлягають з'ясуванню під час розслідування посягань на життя та здоров'я журналістів. *Право і Безпека*. 2016. № 1 (60). С. 103–108.
9. Криміналістика : учебник / под ред. А. Ф. Волынского. А. Г. Филиппова. М. : Спарк, 1998. 543 с.
10. Гусева В. О. Методика розслідування злочинів проти авторитету органів державної влади у сфері правоохоронної діяльності : монографія. Харків : У справі, 2020. 452 с.
11. Гусева В. О. Теоретичні основи методики розслідування злочинів проти авторитету органів державної влади у сфері правоохоронної діяльності : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2021. 538 с.
12. Посашков О. О. Методика розслідування втручання у діяльність судового експерта : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2020. 201 с.
13. Кримінальний кодекс України : наук.-практ. комент. : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., допов. Харків : Право, 2013. Т. 2: Особлива частина. 1040 с.

Надійшла до редколегії 21.06.2021

ГУСЕВА В. А. ОБСТОЯТЕЛЬСТВА, ПОДЛЕЖАЩИЕ УСТАНОВЛЕНИЮ ПРИ РАССЛЕДОВАНИИ ВМЕШАТЕЛЬСТВА В ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ РАБОТНИКА ПРАВООХРАНИТЕЛЬНОГО ОРГАНА

Осуществлен анализ следственно-судебной практики по расследованию вмешательства в деятельность работников правоохранительных органов, а также положений научных работ, посвященных исследованию обстоятельств, подлежащих выяснению при расследовании. На основе проведенного анализа определены обстоятельства, подлежащие выяснению при расследовании вмешательства в деятельность работников правоохранительных органов, а также осуществлена их систематизация.

Ключевые слова: уголовное правонарушение, обстоятельства, подлежащие выяснению, правоохранительный орган, вмешательство в деятельность.

GUSIEVA V. O. CIRCUMSTANCES TO BE CLARIFIED UNDER THE INVESTIGATION OF INTERFERENCE INTO LAW ENFORCEMENT OFFICER'S ACTIVITY

The author has substantiated the need to establish the circumstances to be clarified and has determined their significance during the investigation. It has been emphasized that the circumstances to be clarified include the circumstances to be proved in criminal proceedings, criminal and forensic characteristics of a criminal offense.

In order to determine the circumstances to be clarified during the investigation of interference in the activities of a law enforcement officer, the author has studied the circumstances to be clarified within the group of criminal offenses related to obstruction of the activities of a law enforcement officer, as well as during the investigation of interference in the activities of a forensic expert. Taking into account the specified scientific provisions, the author has defined a detailed list of circumstances to be clarified during the investigation of interference in the activities of a law enforcement officer.

It has been established that the circumstances to be clarified during the interference in the activities of a law enforcement officer include:

- 1) circumstances related to the criminal offense, namely: time, place, situation and traces of a criminal offense, methods of its commission (preparation, direct commission and concealment), tools and means used during the interference, the scope of procedural costs; circumstances that are the basis for ceasing criminal proceedings; the reasons and conditions that contributed to the commission of a criminal offense;
- 2) circumstances related to the identity of the victim, including: socio-demographic characteristics of the victim, place of work, position held; official and functional responsibilities, the victim's belonging to a law enforcement agency during the commission of a criminal offense against him; the type and scope of damage caused to the victim;
- 3) circumstances related to the identity of the offender, namely: socio-demographic data of the offender, physiological and psychological condition, gender, citizenship, financial status, place of work, the record of criminal conviction and the facts of bringing to administrative liability; the presence of dependent disabled people; the presence of guilt in the form of direct intent, the purpose of the action; circumstances that aggravate or mitigate the punishment of the offender are grounds for releasing from criminal liability or punishment that exclude criminal liability; presence of accomplices.

Key words: *a criminal offense, circumstances to be clarified, law enforcement agency, interference into the activity.*